

# Rød Valgallianse

## Hordaland

### PROGRAM FOR

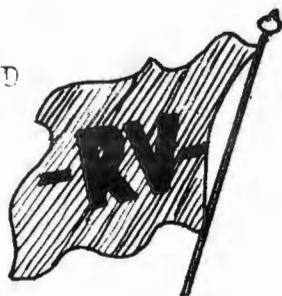


### GRUNNSKOLEN

**TOM SIDE**

RØD VALGALLIANSE - HORDALAND

PROGRAM FOR GRUNNSKOLEN.



INNHOLD:

INNLEDNING.....	side	1
SKOLENS INNHOLD.....	side	4
skolen og nærmiljøet.....	side	5
Disiplinproblemer.....	side	7
Nivådebatten.....	side	6
MØNSTERPLANEN.....	side	8
LIKESTILLING.....	side	9
KARAKTERER I SKOLEN.....	side	10
SPECIALSKOLER OG INTEGRERING.....	side	12
SKOLE OG ARBEIDSLIV.....	side	13
SKOLEN ER STATENS ANSVAR.....	side	16
Bergensskolen som eksempel.....	side	18
Elevtallet pr. klasse.....	side	19
Læremidler-delning av klasser... ..	side	20
Undervisning av fremmedspråklige ..		21
Skolen i nærmiljøet.....	side	23

# INNLEDNING

Skolen er viktig for både sosialister og for borgerskapet, men vi har motstridende interesser.

RV's langsiktige mål er å skape en kvalitativt bedre skole som bygger på arbeiderklassens ideologi, ikke på borgerskapets.

På kort sikt ser RV det som viktig å ta kampen opp mot forverrede vilkår og nedskjæringer i skolen.

Gjennom endringer i skolen kan vi være med å legge grunnen til forandringer i samfunnet til arbeiderklassens beste.

Når en omfattende økonomisk krise er under utvikling, får skolen en viktig og spesiell betydning.

I større grad enn ellers blir den nå et sted der ungene skal oppbevares, kontrolleres og tilpasses. Samtidig skal det spares maksimalt med penger, også i skolen.

Denne motsetningen mellom samtidig å skulle oppbevare unger og å skjære ned til beinet når det gjelder penger, skaper ulevlige tilstander for alle som arbeider i skolen.

Større klasser, sammenslåing av klasser og nedlegging av skoler skaper forhold for elever og lærere som er uholdbare.

RV STØTTER ALLE KRAV OG AKSJONER FOR BEDRE ARBEIDS-  
FORHOLD I SKOLEN.

I denne situasjonen vil Rød Valgallianse støtte alle aksjoner og kamper som elever, foreldre og lærere fører for bedre arbeidsforhold i skolen.

Vi skal slik vi har gjort det i perioden 1979-83 mål-  
bære saker i kommune- og fylkesstyre, og i utvalgene.  
Vi skal også stille opp og gi praktisk hjelp og støtte,  
slik vi gjorde det i perioden 1979-83.

NORGE GÅR MED OVERSKUDD

Norge tjener penger. Store penger. Regjeringen antar at  
overskuddet i 1982 blir ca. 16.5 milliarder kroner.  
I tillegg kommer netto-overskuddet i Norges Bank på rundt  
11 milliarder kroner.

Kommunene og fylkene forventes å gå med underskudd  
på 2.3 milliarder kroner i 1982.

Hvor blir pengene av?

Hvorfor overfører staten hele tiden byrdene på kommune  
og fylke?

Staten betaler ned utenlandsgjeld i rekordtempo.

I 1981 var den på 29 milliarder, og den skal være ned-  
betalt i 1984.

Videre investerer Norges Bank i utlandet.

I de første 8 månedene i 1982 investerte Norges Bank  
10 milliarder kroner i utenlandske verdipapirer.

Hvorfor investerer ikke staten i norsk industri?

Fordi regjeringen fortsetter Arbeiderpartiets politikk med å bygge opp Norge som en internasjonal finansmakt. Vi må aksjonere mot denne politikken og presse regjeringen til å overføre penger til fylker og kommuner, slik at disse blir istand til å løse viktige oppgaver på skole-, sosial- og helsesektoren.

Skoleaksjonen 1982 der elever og lærere gikk sammen mot Statsbudsjettet 1983, viste veg. Den aksjonen klarte nesten å ta igjen alle nedskjæringene som var gjort.

#### HØYRE ØNSKER PUGG OG DRILLSKOLE

Høyre vil nå tilbake til pugg- og drillskolen, slik at unger bare lærer kunnskaper som de kan spytte ut på kommando.

Unger som kan redegjøre for behov og krav, og som solidarisk kan stå fram i kamp for å oppnå disse, ligger fjernt fra skolepolitikken til Høyre, Arbeiderpartiet og de andre borgerlige partiene.

I stedet kjører Skoledirektøren i Bjørgvin fram prosjekt etter prosjekt for elever og lærere der disse skal lære å løse konflikter og å samarbeide. Dette skal gjøres uten å røre ved de virkelige problemene.

Mange steder har elever, foreldre og lærere gått sammen om tiltak som skaper virkelige forbedringer i miljøet. Lærerne rapporterer om ny motivering, ny giv og øket læring hos elevene.

Vi må gjøre skolen til noe mere enn en oppbevaringsplass for arbeidsløs ungdom.

Vi må hjelpe ungdommen til kunnskaper, slik at den kan arbeide for en anstendig framtid.

Her skal RV stille opp.

# SKOLENS INNHOLD

1. RV VIL ARBEIDE FOR EN PEDAGOGIKK SOM TAR UTGANGSPUNKT I ARBEIDERKLASSENS BEHOV OG INTERESSER.
  - A. Skolen i Norge er borgerskapets skole. Knappt noe sted ser vi borgerskapets herredømme over arbeiderklassen så tydelig som i skolen. Skolen er også en av statsmaktens viktigste ideologiproducenter. Her skapes den arbeidskraft som er nødvendig. Det er likevel feil å tro at det ikke lar seg gjøre å arbeide for arbeiderklassens kunnskapsbehov i skolen. Nettopp arbeiderklassens iherdige kamp for å få så gode rettigheter som mulig for sine barn, stiller krav til alle sosialister som er knyttet til skolen, om å følge opp gjennom en sosialistisk pedagogikk.
  - B. Oppveksten til mange barn og unge er preget av angst og usikkerhet for hva framtiden kan bringe. Barn og ungdom trenger kunnskaper som de kan bruke i kampen for å trygge framtiden kanskje mere enn noen-gang tidligere.

Læreren står overfor et problem når hun møter en skoleklasse: hun kan stå overfor en gruppe elever med ulik klassebakgrunn, og hun har klassestandpunkt for elevene fra arbeiderklassen.

I denne situasjonen må hun prøve å holde fast ved klassestandpunktet så ofte som mulig, ved å søke kunnskapsbehovet til barna fra arbeiderklassen.

Hun må videre arbeide for å få det historiske perspektivet inn i formidlingen av kulturarven: Hvem skapte kunnskapene, og hvem gjorde dem mulig? Slik er det mulig å avdekke den borgerlige formen som kunnskapene tradisjonelt presenteres i.

## SKOLEN OG NÆRMILJØET

### II. SKOLEN MÅ KNYTTES TIL NÆRMILJØET

En sosialistisk pedagogikk ser ikke bare eleven i skolesammenheng, men også i en helhet som omfatter forhold utenfor skolen. En sosialistisk lærer prøver derfor å lære å kjenne elevene i så stor utstrekning som mulig som barn og ungdom, ikke bare som elever.

RV vil arbeide for at undervisningen i skolen i størst mulig grad tar utgangspunkt i elevenes kunnskapsbehov. For å oppnå dette må lærere få arbeidsmuligheter slik at de kan bryte ned isolasjonen mellom skole og nærmiljø ved å delta i nærmiljøet.

## DISIPLINPROBLEMENE

### III. DE ØKTE DISIPLINPROBLEMENE ER UTTRYKK FOR OPPRØR MOT EN VANSKELIG OG USIKKER OPPVEKSTSITUASJON:

RV VIL ARBEIDE FOR AT ELEVENE LÆRER Å KJEMPE MOT DENNE PÅ EN KONSTRUKTIV MÅTE.

A. Disiplinproblemené har øket, og fått mere varierte uttrykk. Det er snakk om hærverk, mobbing og vold overfor lærere og medelever.

Objektivt sett er dette uttrykk for opprør mot en vanskelig og ofte håpløs oppvekstsituasjon. Det er videre uttrykk for at de det gjelder ikke har lært å uttrykke seg på måter som er konstruktive for dem sjøl.

~~RV vil støtte pedagogiske tiltak som har som mål å~~ hjelpe disse elevene til å uttrykke behovene og kravene på en konstruktiv måte. RV ser det også som viktig å legge forholdene til rette slik at solidariteten mellom elever og lærere kan utvikles.

B. RV stiller krav til elevenes oppførsel. Vi tror ikke at "ro og orden" er svaret på problemene i skolen. Selvfølgelig må elever som forstyrrer undervisningen irettesettes. Vi kan ikke godta all slags oppførsel, men det er mange måter å gripe inn overfor en elev på.

Selve synet på hva disiplinproblemet har rot i, vil være med på å bestemme hvordan en gjør dette.

Det er her snakk om en kortsiktig og en langsiktig politikk. Det er viktig å skille mellom disiplinerende tiltak, som skal ivareta skolens overordnede målsetting med å tilpasse til fortsatt undertrykking, og den disiplin som er nødvendig for arbeiderklassens egen kamp.

Slik skal sosialistiske lærere fostre disiplin av den siste typen.

RV vil støtte lærere som oppfordrer og hjelper elevene til rettfærdige kamper mot undertrykking i skolen.

## NIVÅDEBATTEN

### IV. NIVÅDEBATTEN TIL DE BORGERLIGE PARTIENE GJELDER BORGERSKAPETS KRAV TIL KUNNSKAPER.

SKAL VI HEVE KUNNSKAPSNIVÅET FOR ARBEIDERKLASSENS  
UNGER, MÅ VI KNYTTE UNDERVISNINGEN TIL ELEVENES  
EGEN KAMP FOR TRYGGING AV FRAMTIDEN.

Vi merker oss at når de borgerlige partiene diskuterer nivået i skolen, snakker de alltid om kunnskaper som elevene skal vise når de "blir spurt om noe".

Vi vil skille mellom slike kunnskaper som elevene skal vise fram på forespørsel, og slike kunnskaper som de kan bruke ut fra egne behov, for å oppfylle disse behovene.

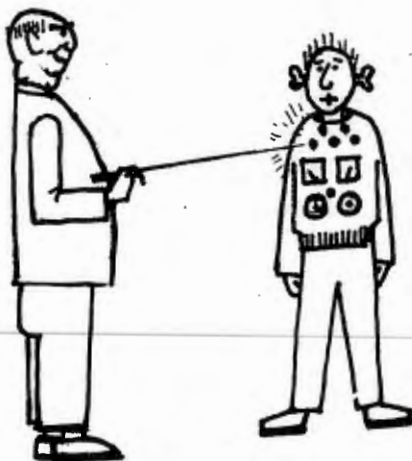
Det å kunne skrive en feilfri diktat betyr ikke det samme som å kunne bruke språket som et nyttig redskap.

- B. Erfaringer opp gjennom historien viser at nivåheving når det gjelder kunnskaper kommer først når kunnskapene blir knyttet til kampen for egen livssituasjon.

En rekke lærere har de siste årene gått i spissen for å utvikle prosjekter sammen med elevene sine, og vist at det er mulig å knytte innholdet i skolefagene til arbeidet for leikemuligheter, ungdomsklubber, undersøkelse av arbeidsmuligheter osv. RV vil støtte arbeidet til disse lærerne, og RV vil også arbeide for å utvikle metoder og veiledning for en slik pedagogikk.

RV vil gå mot undervisning som skal tjene som pynt for energiske skoleledere og lærere, og ikke mere enn dette.

Elevene trenger kunnskap som våpen, og ikke pyntegjenstander



# MØNSTERPLANEN

RV GÅR INN FOR AT FAGPLANENE REVIDERES SLIK AT DE TAR UTGANGSPUNKT I ARBEIDERKLASSENS SITUASJON I FORTID OG NÅTID.

Mønsterplanen er grunnlaget for arbeidet i grunnskolen.

Den er en retningsgivende rammeplan som i utgangspunktet gir forholdsvis stor frihet når det gjelder stoffvalg, arbeidsmåter og hjelpemidler.

I virkeligheten er friheten ganske begrenset, fordi alle valg skal være i samsvar med skolens mål og mønsterplanens forutsetninger.

Det innebærer at den såkalte kulturarven skal føres videre, og stoff som er forholdsvis "grunnleggende og uforanderlig" skal prioriteres. I tillegg skal undervisningen bygge på kristen tro og moral. Dette kommer til syne i de enkelte fagplanene, som også er retningsgivende for innholdet i lærebøkene.

Lærebøkene har videre en sentral plass i undervisningen. Slik kontrollerer borgerskapet dagens undervisning og sørger for at motsetninger i samfunnet blir tilslørt og bagatellisert.

Med utgangspunkt i de fleste av dagens lærebøker, er det ikke mulig å drive en meningsfylt og kritisk undervisning. Arbeiderklassens barn, kvinner og menn er nærmest fortiet. Dette stiller store krav til lærere som ønsker å drive en undervisning som tar utgangspunkt i arbeiderklassens situasjon.

Det forutsetter en stor grad av personlig initiativ og mye ekstraarbeid, og det er få lærere som til enhver tid makter å gjennomføre dette.

RV mener derfor at det er av betydning at mønsterplanens fagplaner blir forandret, slik at innholdet i dagens lærebøker blir mere i samsvar med virkeligheten, og ikke bare fremmer borgerskapets verdier. Elevene må få være med å utforme fagplanene.

# LIKESTILLING

RV GÅR INN FOR AT LOV OM LIKESTILLING GJENNOMFØRES I SKOLEN.

Skolen er forpliktet til å arbeide aktivt for likestilling mellom kjønnene. Til nå er dette arbeidet lavt prioritert.

Vi har hatt formell likestilling i Norge i flere år. Det er likevel langt igjen til reell likestilling, både i skolen og i samfunnet ellers.

Nyere forskning viser at jenter blir klart diskriminert på flere områder i skolen. Først og fremst gjelder dette i lærebøker og læremateriell. Men undertrykkningen av jenter skjer også gjennom den daglige undervisningen. Dette kan gi skremmende utslag, som f.eks. at jenter i ungdomsskolen tror de er dårligere i fysikk enn guttene, sjøl om de har bedre karakterer.

Undersøkelser viser også at jenter får for dårlige standpunktkarakterer i matematikk, sammenliknet med hva de oppnår til eksamen.

Et relevant spørsmål er om ikke dagens skole lærer jentene opp til å bli tapere.

Flere lærebøker inneholder stoff som direkte strider mot bestemmelsene i lov om likestilling.

Foreldre, elever og lærere må nekte å ta i bruk materiell som bryter likestillingsloven.

# KARAKTERER I SKOLEN

RV er for en karakterfri grunnskole. I dag er det slik at barnetrinnet (1-6 klasse) er uten karakterer, mens ungdomstrinnet (7-9 klasse) får slike.

For at fjerning av karakterer skal ha noen hensikt, må det samtidig skje en omfattende endring av skolens innhold og oppbygging.

Ved bare å ta vekk karakterene løser vi ingen problemer.

Det nåværende karaktersystem virker krenkende på store grupper av elevmassen. Elevene sorteres i flinke og mindre flinke.

En betydelig ungdomsgruppe forlater skolen med et minimum av tiltro til egne evner og anlegg. I stedet for å få bygget opp sjøltillit har disse elevene fått med seg kunnskap om egen udugelighet.

RV ønsker en bedre skole for elever og lærere. En skole der elevene kan få både sjøltillit og kunnskaper. Karaktersystemet i dag stimulerer til smisk og kyping, misunnelse og fusk. Elevene konkurrerer enkeltvis, og for størsteparten er karakterene blitt en hovedsak og kunnskapene blitt et middel.

Karakterene måler et sluttprodukt og sier ingenting om prosessen undervegs. Kammeratskap, solidaritet, innsats, hjelpsomhet, toleranse er viktige elementer i både mønsterplan og formålsparagraf.

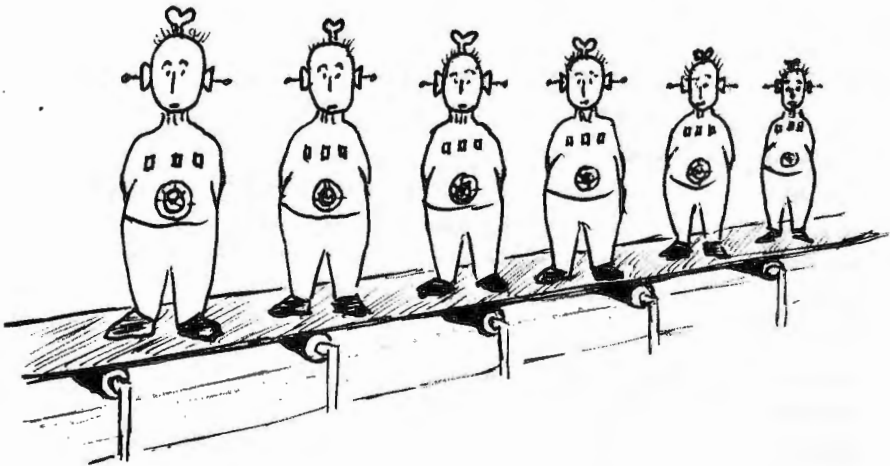
Slike kvaliteter er bortimot betydningsløse ved inntak i det videregående skoleverk. Og når man skal konkurrere mot hverandre, er det vanskelig å samtidig være solidarisk og samarbeidsvillig.

Økonomisk krise, med kamp om arbeidsplasser og skoleplasser, vil øke eksamens- og karakterpresset i tiden som kommer. Elevene vil oppdage at de er med i et spill

hvor noen er vinnere og noen er tapere.

Prosjektarbeid har dårlige vekstvilkår i slike tider, når noen må rekke å kvalifisere seg foran sine klassekamerater.

Hva skal vi erstatte det nåværende karaktersystem med har ikke RV noe klart svar på. Det vil være avhengig av den øvrige samfunnsmessige utvikling og mulige innholdsmessige og strukturelle endringer i skolesystemet.



# SPECIALSKOLER OG INTEGRERING

RV er i prinsippet mot enhver særomsorg for de elevgrupper som på grunn av medfødte eller ervervede funksjonshemninger stues vekk i egne skoler for spesialundervisning.

Realitetene i dag og i all voerskuelig framtid sier oss imidlertid at det fortsatt vil være behov for den type skoler/internater.

Målsettingen er at vi ønsker en utvikling hvor toleransen for avvik økes. Det kan bare skje gjennom daglig omgang med funksjonshemmete av alle kategorier.

RV vil derfor på lengre sikt arbeide for at spesialskoler bygges ned.

En gruppe i vekst er de såkalt "sosialt funksjonshemmete." I et samfunn som blir mer og mer komplisert og fremmedgjort er dette ikke til å undres over. Den opprørske varianten av disse elevene er hun som havner på spesialskole for ungdom med atferdsvansker.

I svært mange tilfeller dreier "sosiale funksjonshemninger" seg om kulturkollisjon. Elever med arbeiderklassebakgrunn reagerer på skolens innhold og gjør opprør mot dette. Enten ved å bråke eller ved å sabotere på andre måter.

# SKOLE OG ARBEIDSLIV

RV går inn for en sterkere tilnærming mellom skole og arbeidsliv.

I grunnskolen er det 3 ordninger som innebærer at elevene oppholder seg i en viss tid på en arbeidsplass (gjelder bare ungdomstrinnet).

a) Praktisk yrkesorientering. Dette omfatter normalt 5 dagers utplassering i 8. eller 9. klasse.

b) Utplassering av enkeltelever. Idag er det vanlig at "skoletrett" elever kan fritas for vanlig undervisning og få utplassering over et kortere eller lengre tidsrom. Omfanget av denne ordningen er ikke særlig stort.

c) Utvidet opplæring. Arbeidspraksis som valgfag.

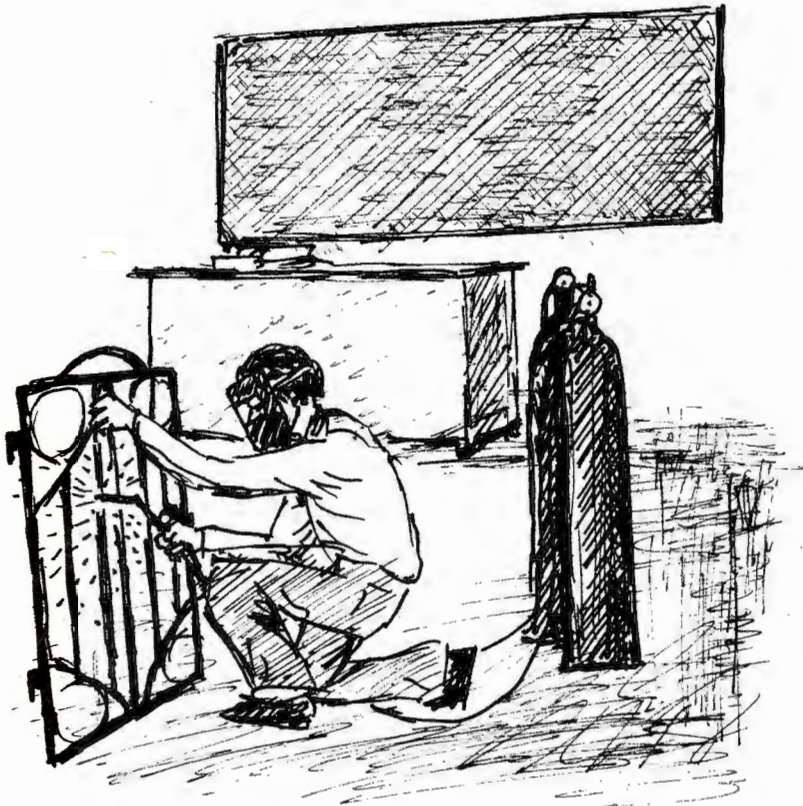
RV vil arbeide for at hele grunnskolen skal delta i produktivt arbeid. De ordningene og mulighetene som finnes idag, innebærer at det store flertall av grunnskoleelevene kun får direkte kontakt med arbeidslivet et fåtall dager i sin skolekarriere.

Skolen, slik som elevene kjenner den, er fjern fra det som skjer i omgivelsene. Elevene vet ikke hva arbeidslivet består i. Knappt nok hva egne foreldre arbeider med.

En endring på dette kan bare skje ved en omlegging av skolens innhold. Alle fag må bli mer praksis-nære. Og det må skje endringer i arbeidslivet, som kan gjøre et samarbeide mulig.

Vi ønsker en realisering av Mønsterplanen, der det legges vekt på forholdet mellom skole og lokalsamfunn og skole og arbeidsliv.

Ordningene som praktiseres idag er sporadiske, og verdien tvilsom.



RV GÅR INN FOR EN KARAKTERFRI GRUNNSKOLE.  
KARAKTERSYSTEMET SLIK DET FUNGERER FAVORISERER  
MED SPESIELL KULTURBAKGRUNN.

ENSIDIG FJERNING AV KARAKTERENE LØSER FÅ PROBLEMER.  
DET MÅ SAMTIDIG SKJE EN OMFATTENDE ENDRING AV  
SKOLENS INNHOLD OG STRUKTUR.

RV ER FOR INTEGRERING AV FUNKSJONSHEMMEDE. EN  
ABSOLUTT FORUTSETNING MÅ VÆRE AT DET FØLGES OPP  
MED RESSURSER.

RV VIL ARBEIDE FOR AT SPESIALSKOLENE BYGGES NED.  
SÆRLIG GJELDER DETTE DE SÅKALTE "ATFERDSSKOLENE".  
SÆROMSORG FOR SÅKALTE "ATFERDSELEVER" ER BARE MED  
PÅ Å GJØRE SITUASJONEN DERES ENDA MERE VANSKELIG.

IDAG HAR BARE ET FÅTALL AV ELEVENE I GRUNNSKOLEN MER  
ENN SPORADISK KONTAKT MED ARBEIDSLIVET. RV VIL JOBBE  
FOR EN OMLEGGING SLIK AT ALLE GRUNNSKOLEELEVER FÅR  
ET NÆRT OG GRUNDIG FORHOLD TIL ARBEIDSLIVET.  
DETTE BETYR AT ALLE SKOLEELEVER SKAL DELTA I  
PRODUKTIVT ARBEID.

# SKOLEN ER STATENS ANSVAR

RV VIL SIKRE AT ALLE BARN FÅR ET LIKEVERDIG SKOLE-  
TILBUD.

DERFOR GÅR RV INN FOR AT:

STATEN OGSÅ I FREMTIDEN SKAL HA STERK STYRING OVER  
SKOLEN.

GRUNNSKOLEN MÅ FÅ ØREMERKETE BEVILGNINGER FRA STATEN  
OGSÅ I FREMTIDEN.

I Norge skal alle barn i skolepliktig alder ha et  
likt skoletilbud. Dette er bestemt av Stortinget.  
Minimumskrav for Grunnskolen er fastsatt av staten,  
som gjennom forskjellige lover har stor innflytelse  
på skolens økonomi og innhold.

I krisetider sparer både stat og kommune inn på  
alle felt som ikke gir direkte økonomisk avkastning.  
Derfor rammes alltid skolen hardt.

Det nye utspillet fra kommunene for å spare inn på  
skolebudsjettene er å legge det økonomiske ansvaret  
fra stat til kommune, og ikke lenger øremerke be-  
vilgningene til grunnskolen.

Dermed kan kommunene bruke mindre penger til under-  
visning enn de må idag. Dette vil åpne for ulikt  
skoletilbud fra kommune til kommune, og vil klart  
ramme barn i kommuner med dårlig økonomi.

Full kommunal styring av grunnskolen vil gi skole-  
verket en langt mer utrygg økonomisk situasjon enn  
hva en har nå. Nyordningen vil gi kommunale politikere  
langt større mulighet til å bruke sparekniven på  
skolen, og rasere skolebudsjettene enda mer, under  
påskudd av krisetider.

RV vil sikre at alle barn får et likeverdig og  
bedre skoletilbud. Derfor går RV inn for at skole-  
styret i de enkelte kommunene må stå ansvarlig over-  
for staten - såvel som kommunen, slik ordningen er idag.

Derfor går RV mot ordningen som gir kommunene full råde-  
rett iver grunnskolen.

Derfor går RV inn for at grunnskolen skal få øre-  
merkede bevilgninger fra staten.



## BERGENSSKOLEN SOM EKSEMPEL

RV har valgt Bergen som eksempel, fordi vi har klare tall å vise til.

Alt tyder på at den samme utvikling gjør seg gjeldende i andre kommuner på Vestlandet.

RV VIL HA EN BEDRE SKOLE.

DERFOR VIL RV ARBEIDE FOR AT:

DET HØYESTE ELEV TALL PR KLASSE SKAL VÆRE 25.

RV VIL I OG UTENFOR KOMMUNESTYRET ARBEIDE FOR AT

BEVILGNINGENE ØKES NÅR DET GJELDER

TIMER TIL DELING AV KLASSE

SKOLEMATERIELL

SPESEIELLE STØTTETILTAK

NORSKOPPLÆRING FOR FREMMEDSPRÅKLIGE ELEVER

Statistiske undersøkelser viser at grunnskolen i Bergen i 10-årsperioden 1972-82 har vært klart politisk nedprioritert. Sammenliknet med andre kommunale etater kommer skolen økonomisk dårligst ut.

Midlene til undervisningsformål har vist en kraftig nedgang.

Følgende tall skulle vise dette: I 1977 var skoleseksjonens andel av budsjettet 31,1%.

I 1982 var andelen 28,3%.

Dette er en markert tilbakegang i forhold til andre etater. Resultatet blir:

overfylte klasser- dårlig læremateriell-for få timer til deling av klasser - for små midler til spesielle støttetiltak - for få og overfylte skoler i nye bydeler.

Idag bruker kommunen ikke stort mer til undervisning enn det minimum staten pålegger den. Sammenliknet med andre større byer har Bergen de laveste utgiftene pr. elev.

I 1978 var utgiftene pr.elev i Bergen kr. 9 934, mens landsgjennomsnittet var kr. 11 300 pr. elev.

Bergen brukte altså 12% mindre pr elev enn resten av landet. Denne forskjellen har bare økt siden. RV vil rette krav til bystyret om økte ressurser til grunnskolen, og støtte kommunens krav om at staten må bære en større andel av utgiftene.

### ELEVTALETT PR. KLASSE

Gjennomsnittlig elevtall pr klasse i bergensskolen er blant de høyeste i landet. Gjennomsnittsklassen i Bergen har 3 elever mer enn gjennomsnittet for resten av landet.

Bergen opererer med uforholdsmessig mange klasser med 28 eller flere elever.

Trass fagre løfter før forrige kommunevalg, går de borgerlige partiene inn for at elevtallet pr. klasse fortsatt skla holdes høyt.

Det er en bevisst politikk å øke elevtallet pr klasse ved å slå klasser sammen og ved å flytte skolegrensene etter behov, slik at vi får færre og større klasser.

Alle undersøkinger tyder på at et lavt elevtall i klassene har stor betydning for elevenes sosiale utvikling, læring og trivsel.

RV vil derfor arbeide for at det høyeste elevtall pr klasse skal være 25.

RV går imot oppløsning og sammenslåing av klasser.

## LÆREMIDLER -- DELING AV KLASSER -- STØTTETILTAK

Bergensskolen er preget av for små bevilgninger til skolemateriell.

Ungene får foreldete lærebøker og læremidler.

I tiårsperioden 1972-82 har det vært en reell reduksjon på utgiftene til læremidler på ca. 40%, utgiftene til forming er redusert med ca. 37% til heimkunnskap ca. 32% og utgiftene til skrivemateriell med ca.9%.

Videre er det behov for flere læretimer pr. klasse slik at klassen kan deles i mindre grupper i kjernefagene.

Det er skrikende mangel på midler til spesielle tiltak. Ikke alle elever får fullt utbytte av undervisning i store klasser, og overfor disse barna har skolen et stort ansvar.

Dette er veldig viktig nå som spesialskoler blir nedlagt eller nedtrappet, og elevene overført til vanlig grunnskole.

RV vil derfor arbeide for å få økte bevilgninger til:

- lærertimer pr. klasse
- skolemateriell
- spesielle støttetiltak.

## UNDERVISNINGEN AV FREMMESPRÅKLIGE ELEVER

I skoleåret 80/81 ble det gitt undervisning til ca. 310 fremmedspråklige elever i Hordaland.

Bergen hadde storparten av disse elevene.

Tallet på fremmedspråklige elever har økt kraftig de siste årene.

Undersøkelser omkring disse elevenes situasjon har vist at:

-fremgangen i norsk ikke er så stor som tilbakegangen i morsmålet

-innlæring av norsk er avhengig av ferdigheter i morsmålet

-språkproblemene fører til at elevene kommer ut av skolen med dårligere grunnlag i fag som matematikk, historie og samfunnsfag.

Dette gjør det vanskeligere for dem å komme inn på videregående skoler.

-de fremmedspråklige elevene som blir tatt opp ved de videregående skolene har fått store problemer dersom skolen ikke har hatt lærer i morsmålet deres.

I en situasjon med økonomiske innstramminger i skolen, står undervisningen av de fremmedspråklige elevene i fare.

I inneværende skoleår er undervisningen av flyktninger redusert med 50%. Forslag om at de voksne elevene sjøl skal betale sin norskopplæring er satt fram.

Innstramningstiltak overfor elevgruppen er en form for rasisme. Slike tiltak rammer elever fra utviklingsland mye hardere enn elever fra Europa og USA.

---

RV VIL STYRKER UNDERVISNINGEN AV FREMMEDSPRÅKLIGE ELEVER

RV VIL ARBEIDE FOR AT LÆRERE SOM UNDERVISER I NORSK  
SOM FREMMEDSPRÅK BLIR GITT OPPLÆRING OM INNVANDRERNES  
PROBLEMER, OG AT MORSMÅLSLÆRERNE FÅR SKIKKELIGE LØNNS-  
OG ARBEIDSVILKÅR

RV GÅR INN FOR AT TILBUD OM MORSMÅLSOPPLÆRING OG  
NORSKUNDERVISNING SKAL GIS ELEVER OVER 16 ÅR



## SKOLEN I NÆRMILJØET

ELEVENE HAR KRAV PÅ ET GODT SKOLETILBUD I NÆRMILJØET SITT.

RV VIL DERFOR ARBEIDE FOR AT UTBYGGING AV SKOLER I NYE BYDELER SKJER I TAKT MED BOLIGBYGGINGEN.

RV GÅR DERFOR I MOT ALLE SKOLENEDLEGGELSER I BERGEN OG GÅR INN FOR SAMBRUK AV SKOLEBYGG DER DET ER LEDIG ROMKAPASITET.

RV STØTTER ELEVER, FORELDRE OG LÆRERE I DERES KAMP FOR Å FÅ OG FÅ BEHOLDE SKOLEN I NÆRMILJØET.

Elevene har krav på et godt skoletilbud i nærmiljøet sitt.

I de nyere bydelene er det nå for få og overfylte skoler. Dette medfører lange skoleveier og ubekvem skoletid for mange elever.

RV vil derfor arbeide for at utbygging av skoler i de nye bydeler skjer i takt med boligbyggingen.

RV ser det som svært viktig at skolen får en sentral plass i nærmiljøet, og vil derfor støtte alle tiltak der skolebygg kan brukes også utenom undervisningstiden.

I de eldre bydeler går elevtallet ned. De borgerlige partiene ser sitt snitt til å legge ned og selge/leie ut skolebygg i disse strøkene, for å redusere utgiftene til skolen.

RV vil gå inn for p bevare skolene i de eldre bydelene, selv om elevtallet går ned.

Med lavere elevtall på disse skolene har Bergen muligheter til å gi elevene der et forsvarlig skoletilbud.

Undersøkinger har vist at skoler med lavt elevtall gir et bedre og tryggere sosialt miljø enn store skoler.

For elevene vil skolenedlegging bety:

- lengre og ofte farligere skoleveg
- oppbrudd fra nærmiljøet
- dårligere pedagogisk og sosialt miljø

RV vil derfor gå imot alle skolenedlegginger i Bergen, og går inn for sambruk av skolebygg der det er ledig kapasitet.

RV GÅR IMOT AT SKOLEBUDSJETTET SKJÆRES NED NÅR ELEVTALET SYNKER.

RV VIL ARBEIDE FOR AT ALLE MIDLER SKAL BLI VÆRENDE I SKOLEN FOR Å BEDRE SKOLETILBUDET.

RV MENER AT DET VIL VÆRE HELT UFORSVARLIG Å SVEKKE SKOLEN ENDA MER. DET SAMFUNNET KAN SPARE INN PÅ SKOLEBUDSJETTENE, VIL SAMFUNNET MÅTTE BETALE MANGEDOBBELT IGJEN SEINERE PGA SENKET UTDANNINGSNIVÅ OG ØKTE SOSIALE PROBLEMER.

BARNA HAR KRAV PÅ BEDRE UNDERVISNING OG STØRRE SOSIAL TRYGGHET OG STØTTE.

RV VIL STØTTE AKSJONER FOR Å BEVARE SKOLEN, SKAFFE NYE SKOLER FOR Å FÅ ET BEDRE SKOLETILBUD FOR BARNA.

RV SER DET SOM VIKTIG Å BRUKE DE FERDIG UTDANNETE LÆRERNE SOM IDAG ER ARBEIDSLEDIGE.

RV VIL STØTTE ALLE KOMMUNALE TILTAK RETTET MOT STATEN FOR Å FÅ MER PENGER TIL SKOLEVERKET.

TOM SIDE